

numismatisk rapport 159

Meddelelser fra Dansk Numismatisk Forening

**Token-fundet fra Hotel Phoenix
Fra Christian IV's denninge til NATO
Blev de dansk-vestindiske 1- og 2-skilling 1740 ikke sat i omløb?**

September 2023

Sælg mønter på auktion

Danmark, Christian X
Fortjenstmedalje
Hammerslag: 100.000 kr.

England, Charles I
Guldmedalje til minde om
henrettelsen af kong Charles, 1649
Hammerslag: 85.000 kr.

Norge, Christian IV
Speciedaler 1628
Hammerslag: 48.000 kr.

Dansk Vestindien
Christian IX, 50 Francs/10 Daler 1904
Hammerslag: 75.000 kr.

Danmark, Frederik II
Speciedaler 1572
Hammerslag: 30.000 kr.

BRUUN RASMUSSEN
KUNSTAUKTIONER

Paul Bergsøes Vej 20B
2600 Glostrup
Tel +45 8818 1111

Søren Frichs Vej 34 D
8230 Åbyhøj
Tel +45 8818 1111

numismatisk rapport

Meddelelser fra Dansk Numismatisk Forening

Ansvarshavende:

Michael Wagner Christiansen

60 52 34 81

formand@numismatik.dk

Annoncer:

Torben Hansen

num-rap@numismatik.dk

Grafisk ansvarlig:

Torben Hansen

num-rap@numismatik.dk

Tryk: Dystan & Rosenberg

Annoncepriser (excl. moms og evt. repro):

Side 2, 4 eller Bagsiden kr. 1.600

Helside 1/1 (126 x 188 mm): kr. 1.400

Halvside 1/2 (126 x 92 mm): kr. 800

Kvartside 1/4 (126 x 43 mm): kr. 500

Copyright:

Gengivelse og kopiering af signerede artikler eller dele deraf er kun tilladt med forfatterens skriftlige tilladelse.

Omtale og korte uddrag af artikler og meddelelser er tilladt med kildeangivelser.

Næste nummer:

Primo oktober 2023

Deadline for bestilte annoncer:

28. september 2023

ISSN 0105-8126

ISSN 2794-526X (web)

Indhold

Auktionssalærer i DNF	4
<i>Anders Harck</i>	
Fra Christian IV's denninge til NATO	5
<i>Frank Pedersen</i>	
Blev de dansk-vestindiske 1- og 2-skillings 1740 ikke sat i omløb?	11
<i>Jan Ibsen Nielsen</i>	
Token-fundet fra Hotel Phoenix	15
<i>Torben Juul Hansen</i>	
Pornomedaljen anno 2019	18
Stampes Numismatiske Univers	19
<i>Niels Stampe</i>	
Maria Theresia og hendes samtid	22
Bent Petersen	
2. juli 1934 – 18. april 2023	25
<i>Indkaldelse:</i>	
Dansk Numismatisk Forenings Ordinær generalforsamling	26
<i>Michael Wagner Christiansen</i>	
Axel Ernst's legat – anden ansøgningsrunde	28
Foreningsmøder i DNF	30
Bestyrelsen i DNF	31

**Dansk Numismatisk
Forenings møder:**

Bethesda

Rømersgade 17, 1362 Kbh K, Israels Plads

Se mere side 30 og 31

numismatik.dk

Købersalær nedsat til 10% i DNF

Ti procent er noget lettere at regne med

Fra og med den nye “møntsæson” i september bliver KØBER-salæret nedsat til 10% i DNF. Det er nu noget lettere at udregne hvad din eksakte pris bliver på et lot – 10% er noget lettere at regne med end med de førhen 15%.

Hammerslagspris 100 kr – eksakte pris 110 kr. – lige ud af landevejen.

HUSK: Forsendelse for brevbud er GRATIS. Dog er der omkostninger for forsendelses ved køb af bøger.

Meget små sælger-salærer i DNF

Her kan du se, hvad det koster at sælge i DNF:

SÆLGER-salær beregnes af hammerslags-prisen.

Alt inklusive moms. Salær udgør pr. auktionsnummer:

10% af de første 500 kr. 5% af beløbet mellem 500 - 1.000 kr.

og 2,5% af resten af beløbet over 1.000 kr.

Der afregnes maksimalt 500 kr pr solgt lot, som opnås ved hammerslag på 18.000 kr. – altså kun 2,78%. Eksempelvis:

Hammerslag	Salær	Hammerslag	Salær	Hammerslag	Salær
100	10	1.000	75	10.000	300
500	50	5.000	175	18.000	500

Du kan med fordel sælge dine guldmønter i DNF

Sælg dine guldmønter på auktion i DNF – UDEN salær

Da mange guldmønter sælges omkring de aktuelle guldpriser har DNFs bestyrelse besluttet, at du kan sælge dine guldmønter UDEN at betale sælger-salær.

Det betyder, at du betaler kr. 0,- (nul) ved salg af guldmønter på DNFs auktioner.

For yderligere salærer ved salg af mønter se: numismatik.dk

Fra Christian IV's denninge til NATO

Overskriften er et meget stort spring! Lad os starte i begyndelsen med Christian IV's tid. Den 17. Februar 1617 blev der indgået fred mellem Sverige og Rusland: Freden i Stolbova (1). Umiddelbart berørte dette ikke Danmark, selvom Christian IV ikke var godt tilfreds med de landvindinger, som Sverige fik – og han havde set helt rigtigt, idet denne fred markerer begyndelsen til sveriges stormagtstid.

De berørte landvindinger ses i figur 1, hvor de fire relevante områder (Kexholms Len, Ingermanland, Estland og Livland) er markeret med de forklarede farver. Sverige havde egentlig også ønsket Arkhangelsk ved Hvidehavet, men dette ville England (fredsmægler) ikke acceptere, idet man fra engelsk side ikke ønskede, at Sverige også skulle kontrollere handelen med Rusland ad denne vej.

Nu medførte freden, at Rusland mistede sin adgang til Østersøen. Dette var handelsmæssigt ufordelagtigt for Danmark, idet handelen med Rusland for en stor del gik gennem Øresund med deraf følgende toldindtægter for Danmark. Med en yderligere told til Sverige for ruslandshandelen gennem Østersøen blev denne handel selvsagt mere vanskelig.

Allerede inden freden i Stolbova havde England og Holland forsøgt sig meget med ruslandshandel nord om Norge for at krybe udenom Øresundstolden, og Christian IV havde da også forsøgt at kræve told for handel nord om Norge (2).

Af Anders Harck

Figur 1

Nu var Christian IV efter freden i Stolbova pludselig også kommet i en situation, hvor den danske handel med Rusland gennem Østersøen blev toldbelagt – endda med told til arvefjenden Sverige. Naturligt nok finder Christian IV altså også interesse for ruslandshandel nord om Norge.

Figur 2

Figur 3

Figur 4

Denne interesse bliver i udmøntet i etablering af 'Det Pet-soriske Kompagni' af 1619 (3). At der i bogstaveligste forstand er tale om udmøntning af hans interesse fremgår af, at der til dette kompagni udmøntes nogle russisk lignende mønter: De små Denninge.

Denningene må altså betragtes som et direkte resultat af, at Rusland ved freden i Stolbova bliver udelukket fra Østersøen. Det er ved skriftlige kilder dokumenteret, at mønterne var beregnet til handel med Rusland, og det fremgår da også tydeligt af de forskellige typer, hvor teksten kan være med russisk Zar-navn, Christian IV's navn på russisk eller med tysk tekst (Figur 2-4).

Den normale mønttekst med latinsk formulering kendes ikke på disse Denninge. I Figur 5 er vist en overlejring af ryttersiderne fra mønten med Zar-navn og mønten med tysk inskription. Det fremgår, at der er tale om samme stempel, hvorfor mønten med Zar-navn med sikkerhed er slået i Glückstadt ligesom de to andre. Sammenhængen med mønten med Christian IV's navn på russisk er dokumenteret af Harck (4 og 5).

Vi ser altså, at en udelukkelse af Rusland fra Østersøen giver en øget interesse for den arktiske adgang til Rusland, og nu kommer vi så til det store spring fra Denningene til NATO. Vi ser i indeværende år, at Sverige bliver optaget

Figur 5

i NATO, hvilket medfører, at Østersøen er en indsø mellem NATO-lande, hvor Rusland med moderne teknologi i praksis er udelukket (eller i hvert tilfælde må leve på NATO's nåde) i Østersøen for militære sammenhænge.

Politikere og analytikere er meget opmærksomme på dette faktum, og allerede inden Sverige formelt er blevet medlem af NATO er der stærke krav om, at NATO skal øge indsatsen i det arktiske område. Denne indsats vil nok ikke blive udmøntet i form af Denninge, men der er ingen tvivl om, at der vil blive gjort politiske tiltag med henblik på at regulere og kontrollere vejen til Rusland nord om Norge.

Det kan konkluderes, at selvom der er gået over 400 år fra udmøntningen af Denninge, er det de samme problemstillinger, som er aktuelle for de storpolitiske magthavere. Dette er selvfølgelig en konsekvens af de geografiske forhold, men det skal også bemærkes, at der er tale om nogenlunde den samme konstellation af lande i de berørte områder. Dette sidste er sådan set ret bemærkelsesværdigt over en periode på 400 år, hvor mange af landene ikke har eksisteret som selvstændige lande i lange perioder.

Denne 'inerti' i fordelingen af lande er nok begrundet i, at det geografiske mønster nok lægger op til en nogenlunde stabil magtfordeling med lande fordelt efter det aktuelle mønster. Problemet med grænsedragningen ved Sortehavet bliver så, i lighed med forholdene omkring den arktiske passage til Rusland, påvirket af, hvad der sker i det baltiske område. Rusland kan kun blive stejlere i sit krav omkring adgang til Sortehavet, når Østersøen bliver lukket af NATO. Rusland har tre adgangsveje (Hvidehavet, Østersøen og Sortehavet) mod vestlige havområder, og når der ændres på en af disse adgange, vil det påvirke de andre.

Litteratur

1. https://da.wikipedia.org/wiki/Freden_i_Stolbova
2. https://en.wikipedia.org/wiki/Dominium_maris_septentrionalis
3. Brekke, B.F. og Berglund, A.: Danish Dennings (imitations of Russian kopecks, ca. 1619), *Journal of the Russian Numismatic Society*, nr. 11, 1983.
4. Harck, Anders: The missing Link: Nyopdaget kobling for Christian IV's denninge. I: *Numismatisk Rapport 152 (2021)* side 38-43
5. Harck, Anders: Kapitel 17 på web-adressen: <https://sites.google.com/view/cxhyrz-4>

Sælg til top priser !

Takket være vort enorme kundegrundlag så har de sidste auktioner givet os rigtigt gode priser for bl.a. mønter, sedler og gode filatelistiske objekter. Kontakt os for gratis værdivurdering.

SKANFIL
Danmarkas

www.skanfil.dk Skanfil Århus: 41 99 02 99 / arhus@skanfil.no //
Skanfil Fredensborg: 46 56 38 57 / niels@skanfil.no

Blev de dansk-vestindiske 1- og 2-skilling 1740 ikke sat i omløb?

Dansk Vestindien, kobber 1- og 2-skilling 1740 (Den kgl. Mønt- og Medaillesamling).

Mønterne er vist i ca. 150%

Af Frank Pedersen¹

Da jeg for nylig søgte viden om de dansk-vestindiske 1- og 2-skilling 1740 (Sieg 1 og 2) i Jørgen Sømods bog om mønter fra Dansk Vestindien, kunne jeg noget forundret læse, at O.P. Kølle i 1788 havde skrevet, at de to mønttyper ikke var kommet i omløb.¹ Sømod mente dog, bl.a. på baggrund af en betydelig forskel mellem det antal mønter, der blev præget og det antal, der senere blev returneret til indsmeltning i København, at vi *må antage*, at mønterne kom i omløb. Han tilføjede, at det bekræftedes af, at mønterne jævnligt forekommer i en stand, der vidner om cirkulation.

Det har nu kunnet fastslås på baggrund af et større kilde materiale fra 1772 og 1774, at mønterne med sikkerhed kom i omløb, i hvert tilfælde en del af dem (se senere).

Eftertidens omtale af spørgsmålet om mønterne omløb

O.P. Kølle skrev i 1788 et afsnit, der blev trykt i "Beskrivelsen af 1791"³ (uddrag): *Af To og Eneste Skillinger ... er*

1 Der er anvendt skraveret skrift i artiklen, hvor teksten er en direkte afskrift fra kilderne.

2 Jørgen Sømod: *Mønter fra Dansk Vestindien*. København 1980, s. 12.

3 Beskrivelse over Danske Mynter og Medailler i Den kongelige Samling. Kiöbenhavn 1791, udarbejdet af G. Nielsen, F.A. Müller, O.P. Kølle og L. Spengler. Tak til Kurt Guldborg for diverse informationer fra "Beskrivelsen fra 1791" m.m.

*ikkun udmyntet 507 Rdlr. 64 Skill., og sendt til Vestindien, men ere der ikke kommen i Cours.*⁴ Den tekst henholdt man sig til langt op i 1800-tallet i omtalen 1- og 2-skilling 1740:

1831 i auktionskatalog Timm. *De bleve vel udsendte men kom aldrig i cirkulation.*

1841 i auktionskatalog Kreber. *Denne kobber-skillemønt kom aldrig i cirkulation.*

1847 i auktionskatalog Mohr. *Denne kobber-skillemønt kom aldrig i omløb.*

1888 i C.T. Jørgensens "Beskrivelse over Danske Mønter 1448-1888".⁵ *Kobbermønterne menes ikke satte i Omløb* (Jørgensen var i tvivl).

Herefter ignoreredes spørgsmålet i omtrent 100 år, indtil Sømod adresserede det igen i 1980; end ikke Wilcke,⁶ der i sit omfattende værk fra 1927 har et stort afsnit om Dansk Vestindien, baseret på omfattende arkivstudier, omtalte det.

Udmøntningernes størrelse

Det vestindisk-guineiske kompagni fik jfr. kgl. resolution af 12. februar 1740 tilladelse til udmøntning af kobber 1- og 2 skilling for 5 á 600 rigsdaler, halvt af hver type. Der blev derefter udmøntet:

252 rigsdaler 32 skilling i kobber 1 skilling svarende til 24.224 mønter

255 rigsdaler 32 skilling i kobber 2 skilling svarende til 12.256 mønter

I alt 507 rigsdaler 64 skilling (1- og 2 skilling) svarende til 36.480 mønter⁷

Returnerede mønter fra Dansk Vestindien

Den 4. februar 1772 skrev det Danske Kammer til Finanskollegiet (uddrag): *Fra St Thomas er Os tilsendt 434 rdl. 4 m. 10 s. udi 1 og 2 skilling Stykker Kobber=Myndt, som tilforn har roulleret der paa Landet som en Sheide=Mynt; men nu er unødvendig, siden der haves 2 og eeneste Skillinger af tilbørlig Gehalt efter den Americanske Mynte=fod; ... Vi skulle derfor af Finance=Collegio udbede Os Efterretning, hvor denne Mynt skal afleveres.*⁸ Teksten er ikke helt entydig; spørgsmålet er, om "tilforn har roulleret" henviser til 1- og 2-skillingene som mønttyper eller alene til de returnerede 434 rigsdaler 4 mark 10 skilling? Vigtigst er imidlertid, at det klart fremgår, at 1 og 2 skilling ... tilforn har roulleret på Landet.

Finanskollegiet svarede den 3. marts 1772 (uddrag): *Paa det Kongelige Danske Kammeres Forespørgsel under 4de m. p. hvorhen de til Kammeret fra St Thomas i 1 og 2 Skilling Stykker Kobber-Myndt tilsendte 434 rdl 4 m 10 s. ... skal afleveres, melder Finanz-Collegium herved, at denne Myndt indtil videre ved Kammeret in Deposito maa forblive.*⁹

Mønterne blev derefter opbevaret knap to år ved det Danske Kammer, indtil det Vestindisk-Guineisk-Rente- og General Told Cammer den 31. januar 1774 skrev til Finanskollegiet (uddrag): *... i forvalter Brandorphs giemme [findes] kaaber Mynt som var bleven udsendt for at tiene som en Scheide Mynt, men aldrig paa Eylandene har rouleret, eller af Indbyggerne er imodtaget, 437rd 74 s. ... Saa udbeder man sig det kongl: Finance Collegii behagelige betænkning, om ikke samme Mynt ... kunde paa den kongl: Mynt imodtages og Valuta beregnes den kongl: Cassa til Indtægt.*¹⁰ Teksten kan umiddelbart se ud til at være i modstrid med skrivelsen fra 4. februar 1772, men datidens brug af indskudte sætninger forstyrrer læsningen; det er de returnerede 437rd 74 s.¹¹, der aldrig paa Eylandene har rouleret. O.P. Kølle har givetvis antaget, at det var samtlige udsendte mønter, der "aldrig har rouleret", formodentlig fordi han ikke har haft kendskab til skrivelsen fra 4. februar 1772.

Den 15. februar 1774 skrev Finanskollegiet til Mønten i København (uddrag):

*Da det Vestindiske og Guineiske Rente- og General Told=Kammer haver indberettet at fra de danske Westindiske Eylande hertil ere ankomne ... kaaber=Mynt 437rd 74 s., som der paa Eylandene ikke er blevene modtagne, hvilke ... findes i Forvalter Brandorphs Giemme. ... Saa vilde H^r Mynte-Directeuren behage af Forvalter Brandorph at modtage [mønterne] og samme paa beste Maade i de anbefalede Udmyntninger anvende.*¹² Her er det tydeligt, at Finanskollegiet har ment, at det var de returnerede 437rd 74 s., der ikke havde været i omløb.

Mønter i omløb på øerne

De returnerede mønter udgjorde 86,2% af de udsendte (udmøntede) 507 rigsdaler 64 skilling. De resterende 13,8 %, svarende til 69 rigsdaler 86 skilling, er de mønter, der blev sendt i omløb på øerne. Hvis den ene halvdel heraf har været 1-skillinge og den anden halvdel 2-skillinge (svarende til udmøntningernes størrelsesforhold) har antallet af mønter i omløb været 3.355 stk. 1 skilling og 1.678 stk. 2 skilling.

4 O.P. Kølle i "Beskrivelsen fra 1791", Anden Afhandling, side LXIII.

5 C.T. Jørgensen: *Beskrivelse over Danske Mønter 1448-1888*. København 1888, s. 128.

6 J. Wilcke, *Kurantmønten 1726-1788*, København 1927, s. 271-284.

7 Ibid. s. 275.

8 Rigsarkivet, Finanskassedirektionen, dansk-norske afd., indkomne sager til møntjournalen 1771-1792. 4. februar 1772, j.nr. 13.

9 Ibid. Sagsbehandlers udkast, 3. marts 1772, ad j.nr. 13.

10 Ibid. 31. januar 1774, j.nr. 8b.

11 Forskellen på 3 rigsdaler mellem myndighedernes værdisangivelse i 1772 og 1774 af de returnerede mønter, har ingen betydning.

12 Rigsarkivet, Den kgl. mønt, Mønten i København, indkomne breve 1692-1873. 15. februar 1774, j.nr. 34.

Konklusion

O.P. Kølles konstatering i “Beskrivelsen af 1791”, at 1- og 2 skilling 1740 ikke kom i Cours i Dansk Vestindien, skyldes en misforståelse, og er formentlig en følge af, at han i 1788 ikke var bekendt med den komplette korrespondance vedrørende mønterne.

Kun ca. 5.100 af de udsendte 36.480 mønter blev sat i omløb, skønsmæssigt beregnet til ca. 3400 stk. 1-skilling og ca. 1.700 stk. 2-skilling. Overleverede mønter stammer fra disse mønter.

**SLÅ OP PÅ DNF'S HJEMMESIDER MED
VURDERINGSPRISER:**

møntkataloget.dk

seddelkataloget.dk

**Købersalær ned-
sat til 10% i DNF**

Bliv web-medlem i DNF

Web-medlem: 200 kr.

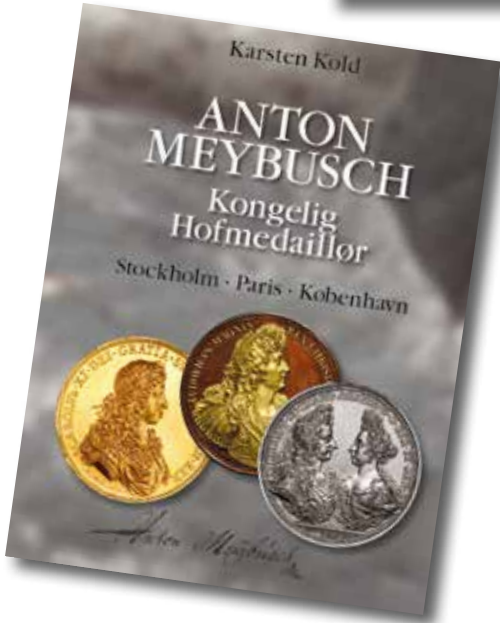
Almindelig kontingent: 350 kr.

Spar 150 kr.

*Se alt om DNFs auktioner, bogtilbud
og omindmeldelse på: numismatik.dk*

Bøgerne kan bestilles på:
numismatik.dk

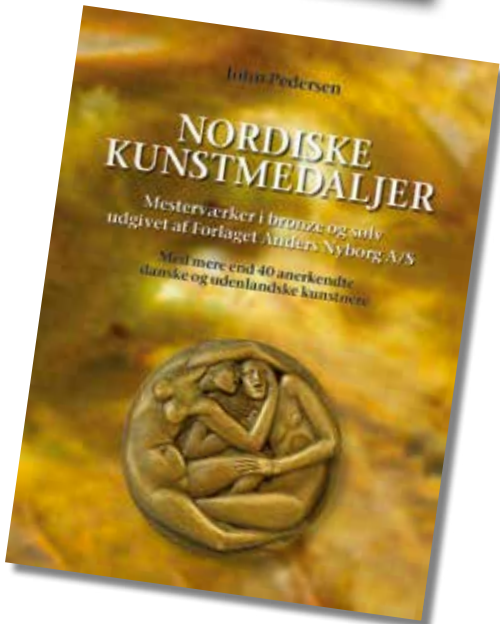

Karsten Kold skriver om "Kongelig Hofmedaillør" Anton Meybusch' produktion af mønter og medaljer og ansættelsesforhold i Stockholm, Paris, København, England og Tyskland.

320 sider – flot og rigt illustreret.

Pris: 375 kr.

For medlemmer af DNF: 300 kr.

Prægtige kunstmedaljer, smukt fotograferet – flot og overskueligt præsenteret. 192 sider levende fortalt.

Pris 250 kr.

For medlemmer af DNF: 175 kr.

Bestilles på: numismatik.dk

**DANSK
NUMISMATISK
FORENING**

MØNTSAMLERFORENINGEN AF 1885

Token-fundet fra Hotel Phoenix

Nye hidtil ukendte og ubeskrevne tjener tegn blev sidste år fundet på et loppemarked i København. Der er tale om en helt unik samling, der med stor sandsynlighed har ligget gemt i lidt over 100 år.

Danish Token Club har købt og gennemgået samlingen, der er nøje beskrevet med billeder i et særnummer udgivet i marts 2023*. Samlingen bestod af lidt over 600 tegn, fordelt på syv forskellige typer mærker, med værdierne 10, 25, 100 og 500.

Der er tale om tegn tilhørende Hotel Phoenix beliggende i Bredgade, København. Hotellet blev dengang drevet af Carl J. L. Neiiendam fra 1891 til 1917.

C. Neiiendam, der bla. også var på d'Angleterre fra 1875-79 og drev Bazarbygningen i Tivoli fra 1888 til 1905, er fint beskrevet med familie og slægt i det lille særnummer på 20 sider. Historien omkring fundet af tegnene samt Hotellet er også omtalt i det lille hæfte, hvor der er en

Af Jan Ibsen Nielsen

* Danish Token Club, SÆRNUMMER
MARTS 2023. Nummer 198,1

nøjere gennemgang af de enkelte tegn. Tegnene og hæftet blev tilbudt token-klubbens medlemmer.

De af mærkerne, der kun var få stykke af, kommer på token klubbens anvisningssalg fremadrettet.

Interesserede kan kontakte klubbens formand Jan Ibsen Nielsen på funnyfarm@mail.dk – eller besøge klubbens udstilling på møntmessen i Holbæk eller på Dansk Numismatisk Forenings MøntBørs i København 29. oktober.

Hotel Phoenix er beliggende på hjørnet af Bredgade 37 og Dronningens Tværgade 1-3, i Københavns Indre

De forskellige tokens med værdierne 10, 25 100 og 500. Tegnene har indslået C. Neiiendam eller C.N.

Foto Kenneth Rosén

Postkortet med festsalen i Hotel Phoenix, poststempelt 1903.

*Hotel-Phoenix, Salle de Fetes
Propriétaire: Carl Neiiendam*

Copenhagen

By overfor Odd Fellow Palæet. Bygningen blev opført som palæ i 1685-89. Det har i 1700 tallet været ejet af grev J.H.H. Gyldensteen og senere hans søn J.H. Desmercières, der i 1749 arvede Palæet.

Omkring 1800 hed ejeren Peder Erichsen. Han kunne prale med at have et ur på bygningens facade, som den eneste privatejede bygning i København.

I 1837 købte traktør W. Murdoch palæet og omdannede det til hotel under navnet Stadt Hamburg. I 1847 blev bygningen revet ned og genopbygget som Hotel Phoenix.

Da Carl Neiiendam købte hotellet i 1891, var det meget benyttet af landadelen. Han ombyggede stedet til en standard, der ikke før var set herhjemme. Hotellet husede mange prominente og kongelige gæster, og i 1902 kunne Neiiendam kalde sig for "Kongelig hof-Hotelejer".

Under besættelsen 1940-45 var hotellet beslagnet af den tyske værnemagt, I 1945 efter krigens afslutning, købte Danmarks Kommunistiske Parti bygningen. Herefter blev det bla. benyttet som trykkeri til dagbladet Land og Folk, foruden DKP's organisationer og virksomheder. I 1990 lukkede Land og Folk, og DKP solgte bygningen.

Den blev købt af Arp-Hansen Hotel Group, der i 1991 genåbnede Hotel Phoenix som det ser ud i dag – 4-stjernet deluxe hotel. Eksklusivt indrettet i renæssance-stil, inspireret efter det franske slot Versailles bygget under Louis XVI.

Postkortet med Hotel Phoenix i Bredgade 37 København K. Hotelejer Carl Neiiendams navn står tydeligt på facaden, Postkortet er dateret 29/2 1908 i teksten på bs. samt poststemplet 29/2 1908

Pornomedaljen anno 2019

Af Torben Juul Hansen

Medaljen er designet med fri pensel i tekst og billede. Prøv at vende bagsiden på hovedet og du ser et dejligt rundt æble.

I anledning af 50-året for pornoens frigivelse i 1969 tog undertegnede og Villadsen Metal & Design initiativ til at fremstille en medalje. Det kunne selvfølgelig ikke undgås, at den ville blive lidt kontroversiel. Men vi synes at vi er lykkedes med at lave et design, som er pirrende uden at være provokerende. Medaljen skulle, i vores øjne, også udgøre et ligeværd mellem mand og kvinde. Uheldigvis ses pornoen ofte at udstille og nedgøre kvinden – hvad vi ville undgå.

Produktionen af medaljen er foregået i et samspil mellem gammel og ny teknik. Gammel i den forstand, at designet er fremstillet med en svungen og fri pensel, meget lig den måde mange kunstnere og medaljørere har arbejdet på formgivningsmæssigt i voks og ler. Tegningerne blev skannet til computer og overført til stempler ved hjælp af fræse-teknik.

Medaljen er fremstillet i patineret kobber-nikkel med en diameter på 39 mm og vægt ca. 28 g. Kan bestilles hos: Villadsen Metal & Design: danske-medaljer.dk – kr. 400.- + moms.

Foreløbige skitser til medaljen og udfræsning af stempler.

Stampes Numismagiske Univers

AUSTRALIEN. Darren Kamp er amatørgeolog og på jagt efter guld i den australske stat Victoria, hvor han et år fandt en guldklump på 2,6 kg. Klumpen blev efterfølgende vurderet til 240.000 australske dollar eller omkring 1 mio. danske kroner. Eksperten, som også var vurderingsmand og senere købte klumpen, sagde, at det var den største klump, han havde set i sin over 40-års karriere. Han blev faktisk lamslået, da han trak stenen ud. Da han lagde den i finderens hånd, spurgte denne, om klumpen kunne være 10.000 australske dollar værd.

Svaret var, at han hellere skulle prøve med 100.000, fortalte Kamp senere til BBC. Den endelige vurdering endte på 240.000 australske dollar, fordi Darren Kamp i første omgang kun fik den ene halvdel af guldklumpen i hænderne.

Opdagelser af denne kaliber er sjældne, men mange af verdens største guldklumper er blevet fundet i Australien, skriver BBC.

TCHAD. Der er kamp om at lave/udgive små guldmønter. Senest har det schweiziske firma MV Gold for det fattige afrikanske land Tchad i anledning af kong Charles III's kroning lavet en guldmønt i form af den Edward-krone, som er blevet brugt til alle kroninger i England siden 1661. Mønten vejer en tusinddel af en unze eller 0,031 gram og er værdisat til 3.000 lokale franc.

Mønten sælges i et møntkort. Op-lag nævnes ikke, men bare rolig, mønten skal nok blive solgt, for der er tilsyneladende ingen grænser for, hvad der kan sælges – og især ikke, hvis det noget, som er usædvanligt og desuden skinner af guld!

Af Niels Stampe

Tchad. Kroningsmønt

TYSKLANDS to største møntbørser: World Money Fair i Berlin og Numismata i München er igen på banen efter coronaen. Selv om besøgstallet i foråret ikke nåede helt op på tidligere tiders niveau, så er det samlede billede glæde og tilfredshed over hele linjen, for begge parter har i den grad savnet nærkontakt.

TSCHECHIEN eller på dansk Tjekkiet har i 2022 udsendt en 40 mm stor 500 Ckr. sølvmønt i to kvaliteter med oplag på hhv. 9.877 og 20.123 ekspl. Mønten bærer den ikoniske Jawa 250, som også herhjemme i Danmark var en meget populær motorcykel i 1950 og 60'erne.

500 Ckr sølvmønten med Jawa 250 motorcyklen

TYSKLAND. Under første Verdenskrig var der stor mangel på småmønt. Derfor blev der overalt udstedt små papirpenge, som hurtigt blev snavsede og uhygiejniske. Desuden havde de den ulempe ikke at kunne bruges i el- og gasautomater. Derfor kom der tusindvis af lokale småmønter, som var lavet af alskens metaller, som man nu kunne skaffe.

Der findes flere gode kataloger om disse mønter, bl.a. Funk. Med mellemrum dukker der ukendte mønttyper op. Og, selvfølgelig fornægter tysk grundighed sig ikke, for de vil dokumentere alt til sidste punktum . . . Ja, ja, og vi samlere tror da, at de gør det for vore blå øjnes skyld. Bliv ved med det, for både papirlapperne og metalstykkerne er både interessante og langt hen ad vejen også billige samlersområder . . .

USA. Det tyske tidsskrift MünzenRevue har bragt flere artikler om 'berømte' røverier, hvor bl.a. kostbare møntsamlere er involveret. I oktober 1967 brød fem maskerede mænd ind i et hus i Miami, hvor du Pont, tidligere direktør

i General Motor og i en anden stor kemivirksomhed, boede med sin familie.

Villaen var forsynet med alle mulige sikkerhedsforanstaltninger. Alligevel lykkedes det gerningsmændene af komme ind via en terrassedør, lave en eksplosion og med hævede våben trænge ind i ægteparrets soveværelse og forlange penge udleveret. Den nervøse og forvirrede kone blev truet med at få hjernen blæst ud, hvis hun ikke omgående fik drejet koden og lukket op for pengeskabet.

Udbyttet her blev 50.000 dollar i rede penge og juveler. Samtidig blev du Pont tvunget ned i sit arbejdsværelse i kælderen, hvor det store pengeskab stod. Da røverne ingen penge fandt der, tog de en møntsamling med sig. De havde dog ingen anelse om, at den var ca. 10 mio. dollar værd – i 1969. Efter at have bundet kone, mand og to tjenestefolk, forsvandt røverne med husherrens Cadillac Cabriolet.

En dusør på 50.000 dollar sammen med FBI og årvågne handlere og samlere har hen ad vejen frembragt flere af de mest sjældne mønter fra USA's begyndelse. F.eks. blev en svigersøn i et husspektakel indlagt på et sygehus, hvor en plejer spottede et underligt bind på den syges ankel. Det viste sig at være en Brasher's dublon, en af USA's mest kostbare mønter!

Jagten fortsætter den dag i dag. Så sent som i 2004 er to meget sjældne mønter kommet frem i lyset.

INDIEN under England. De kære religioner, hvad de dog er årsag til: Omkring århundredskiftet år 1900 skulle der nye motiver på indiske mønter. Det var ikke noget, man sådan lige kunne blive enige om. Derfor den ene udsættelse efter den anden.

Man kunne f.eks. ikke enes om et motiv med kong Edward VII, fordi han ikke bar nogen krone, hvad der gik ud over deres fatteevne, og desuden fordi han var barhovedet (skaldet).

Senere protesterede muslimerne over en detalje i kong Georg V's kappe, som de mente lignede en gris . . .

Brasher's dublon 1787 med kontra på vingen.

Kong Georg V Rupee 1911 med den famøse griselignende elefant

Af Niels Stampe

Reinhold Rieder:

Münzgeschichte Habsburg-Lothringen. Königliche Prägung 1740-1780

1. oplag 2022, 440 sider, delvis i farver, 2,5 kg, A4-format, indb.

Pris 98 euro.

Bewertungskatalog 6,90 €.
Battenberg-Gietl Verlag,
Postfach 166, D-93122
Regenstauf.

Maria Theresia og hendes samtid

Habsburgernes vej til en magtfaktor i Europa begyndte i Sydtykland efter 1240, da grev Rudolph fortrængte pave Gregor X for derefter i 1273 at blive valgt som den første 'Römische König' med magt over større territorier. Det handler om den østrigske linje, familiestridigheder, 30-års-krigen, opstigen til stormagt, kamp om Spanien, hvor Karl VI blev den sidste konge. Efter hans død gik store dele af habsburgernes riger ind i en opløsningstid. Efter diverse krige lykkedes det at bringe Karls ældste datter, Maria Theresia i stilling som Königin.

I sine unge dage fik Maria Theresia en meget betroet hofdame og to dygtige jesuitter som lærere. Hun lærte historie, geografi, matematik og musik ligesom hun talte både latin, fransk, italiensk og spansk. Så var hun gjort klar til at finde en passende mage. Royale aftaler blev på den tid som regel aftalt, mens de var børn. Man skulle gifte sig med en, som kunne bibeholde habsburg-familiens greb over store dele af Europa.

Derfor blev blikket rettet mod fyrstendømmet Lothringen, hvor arveprins Clemens var bragt i stilling som mulig kandidat. Men han døde pludselig, og så gik det sådan, at Clemens yngre bror Francis Stephen blev forelsket i Maria Theresia. Efter han i fire år var statholder i Ungarn blev de to unge gift 1736.

I hele Maria Theresias 40-årige regeringstid var der ikke mange år, hvor hun ikke var involveret i krige. Hendes far havde ignoreret den berømte hærfører Prins Eugens råd om at opbygge et stærkt forsvar/angreb. Det blev så Maria Theresias job at genopbygge hæren, hvilket hun dygtigt gjorde, og hun forsvarede med hjælp af andre dygtige militærfolk sine besiddelser. Desuden støttede hun uddannelse, sygehusvæsenet, kunsten og meget mere. Faktisk var hun en foregangskvinde for fremskridt. Hun var først og fremmest dynastiets moder, dernæst mor for sit folk, og som sidst mor for sin familie.

Katalogets første mange sider giver et levende blik i dynastiets historie. Den er spændende, men vi skal jo også snakke om mønter, så vi går over til katalogdelen. Først skal vi lige have styr på de mange møntreformer og konventioner, som ikke var ens i alle områder af riget. Her følger snesevis af tabeller i tabelforme med finhed 'rau, fein karat, gran, ausbringung, som anmelderen ikke

skal gøre sig klog på. Efter fund af store sølvminer og udmøntning af større sølvmonter, kom der mere skik på udenrigshandel, ja handel i det hele taget.

Med småmønt var situationen en helt anden – et stort miskmask. De fleste cirkulerede lokalt. Erfarne møntsamlere har nok hørt eller læst om kipper- og vipper-tiden, hvor det galt om hurtigst muligt af få afsat underlødige mønter.

Der er 31 tavler med udvalgte mønter og medaljer og med beskrivelse på, ja lige så mange venstresider. Derfor er der 50 sider katalogdel og litteraturhenvi-
sing. I tabelform forstås.

Jeg vil ikke påstå, at det er let for denne skriverkarl at forstå alle detaljer, men hvis nu han havde haft nogle eller flere mønter fra dette store imperium, så havde han været på mere sikker grund. Under alle omstændigheder er det et anbefalelsesværdigt værk, fordi det omhandler Østrigs glørværdige fortid.

Kataloget er overskueligt og let at læse med pæn, stor skrift og ekstra mellemrum mellem linjerne – men, det er altså tungt som et ondt år!

Til kataloget i samme format fås et 20 sider Bewertungs-katalog, som beskriver alle mønter fra Maria Theresias periode. De er selvfølgelig også beskrevet – endda overskueligt – tabellarisk form med møntsted og periode. Desuden er der noteret hammerslag af udvalgte mønter fra auktioner. Bør absolut tilkøbes.

Bag dette katalogværk, nummer fire i en række, som skal vise møntudviklingen i det tidligere så store imperium, står Münze Österreich. Forfatteren, Reinhold Rieder, har en uddannelse i numismatik og pengehistorie fra Wiens Universitet. Desuden har han fået hjælp af erfarne professionelle numismatikere og fra auktionsfirmaer.

Sølvmedalje 1741 markerer MT som König(in) af Ungarn.

Gulddukat med Maria Theresia i fuld ornat.

MØNT BØRS 2023

Fribilletter til
medlemmer af DNF
Sendes med NR-160

**Stor overskuelig
møntbørs med
rigeligt af plads
mellem bordene!**

Søndag 29. oktober kl.10-16

**Scandic Hotel
Copenhagen**

Vester Søgade 6
Tæt på Vesterport Station
og Hovedbanegården.

Gratis P om søndagen i Kbh.
Entre 80,-

**Copenhagen
Coin Fair**

Arrangeret af Dansk Numismatisk Forening

cphcoinfair.dk

Bent Petersen

2. juli 1934 – 18. april 2023

Efter nogen tids sygdom døde Bent Petersen i hjemmet ”Birkebo” i april måned. Som den omhyggelige og ordentlige person Bent var, havde han selv skrevet sin nekrolog som følger her.

Født 2. juli 1934 i København.

Død 18. april 2023 i Albertslund.

Gartner og fra 1967 til 1985 bankbetjent i Forstædernes Bank.

Begyndte møntsamling i 1940 (gave fra Frode Kruuse).

Begyndte seddelsamling den 23. juli 1945 i Gudhjem (en dansk 10 krone-seddel).

Blev medlem af Numismatisk Forening i København den 8. april 1953, senere livsvarig medlem L.11.¹

Han blev opdaget og anbefalet af Svend Møller Jensen (der-til Martin Petersen) der skulle 2 stillere til dengang.

Han har prøvet at samle mønter og pengesedler fra al-verdens lande. Dertil medaljer, emblemer, ordener, poletter, sparebøsser osv. punge og tegnebøger.

Danske mønter sluttede den dag i 1955 hvor han købte en 1769. Chr.7. speciedaler (Rethwisch) for 15 kr. (Sieg 5). Den var godt nok lidt brugt, men dog en pæn stor sølvmont, syntes han (den findes endnu). Men de gamle i foreningen larmede; Sådan en mønt skulle være smeltet om. Vent til der kommer et pænt ex.

Samlingen af antikke mønter begyndte, – og var nær ved at slutte en dag i 1954, da han købte et lot med 5 romerske sestertier for 10,- kr. deriblandt en Galba og Nero. De gamle mente, at den slags noget slidte mønter skulle være kastet i Frederiksholms Kanal. Man skal vende til der kommer et pænt exemplar. (det gjorde der 20 år efter. (3.000,- kr. for 1 mønt). Heldigvis blev der ikke lyttet så meget til de gamle; Nu er der mere end 2000 antikke mønter i samlingen.

Han kom i bestyrelsen² onsdag den 9. december 1970 som sekretær, siden som næstformand.

Tildelt foreningens guldmærke den 2. november 1990 (no. 4) for 20 år i bestyrelsen. Tildelt foreningens æresmedalje den 3. november 1995 for 25 år i bestyrelsen

Siden 1972 har han udsendt alle Unionsblade³ og Numismatisk Rapport. m.v. Og har været en slags vicevært for lokalerne på Sønder Boulevard 65.

De største samlinger blev: Porcelænsmønter fra Siam (2100 ex), Romerske og Græske mønter, Primitive Betalingsmidler, især fra Afrika. Desuden lidt pengesedler fra 250 lande (i 120 album).

Af andre samlinger kan nævnes: Danske Oldsager, Geologi (startede i 1937), og nu på det sidste Mål og Vægt. (især lodder fra Danmark og England), og fra 1985. Just Andersen kunstgenstande. Hestesko.

Der blev engang udarbejdet en liste på 80 forskellige områder, som har været behandlet; eller (samlet på).

Meget er nu foræret til museerne i Værløse, Greve lille Museum, Ballerup, Glostrup Arkiv, Greve, Kroppedal og Københavns Bymuseum, Naturcenter Hersted Høje.

Næstformand i Historisk Selskab for Glostrup og Omegn (æresmedlem).

Medlem af: Oldskriftselskabet, Danmarks Naturfredning.

1 Numrene blev uddelt af Mogens Hammergren Christensen.

2 Dansk Numismatisk Forening

3 Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad

Medalje fremstillet i et eksemplar på DKM – givet til Bent af DNF på hans 75-års fødselsdag. Bestyrelsen havde for øvrigt fået fremstillet en lagkage med tilsvarende motiv.

Dog nogle ord mere. Da Bent stoppede i bestyrelsen, stod vi med et stort “hul”. Bestyrelsen var vant til, at når vi ikke kunne bestemme en mønt, medalje eller pengeseddel, spurgte vi Bent: “hvad er det?”. Med sin brede viden og de mange år i Foreningen, havde han oftest et svar. Så øste han gerne af sin viden, om det han fik forevist, de specielle forhold der kunne være i forbindelse med tingen og et væld af supplerende oplysninger. Qua hans tilbageholdende og beskedne fremtrædende gav han kun dette til nogle få personer ad gangen, ikke et foredrag til en stor kreds af tilhører.

En aktivitet Bent ikke fik nævnt, er de utallige udstillinger, han var med til at opsætte. Det var i Historisk Selskab for Glostrup og Omegn, i diverse banker og i de lokale møntsamlereforeninger rundt om på Sjælland. Bent var derfor nok også, den i bestyrelsen der havde flest kontakter til samlere i og udenfor Dansk Numismatisk Forening.

Æret være Bent Petersens minde.

Preben Nielsen

60 år: numismatisk rapport 41, September 1994 nr. 3, side 145 (bibliografi og anmeldelser).

70 år: numismatisk rapport 81, September 2004, side 31 (bibliografi og anmeldelser).

numismatisk rapport 82, November 2004, side 27.

75 år: numismatisk rapport 102, side 10 (medalje til Bent).

80 år: numismatisk rapport 121, Marts 2014, side 29.

numismatisk rapport 122, September 2014, side 28.

Dansk Numismatisk Forening

Ordinær generalforsamling

I henhold til foreningens vedtægter §7
indkaldes hermed til ordinær generalforsamling

Lørdag 28. oktober 2023, kl. 17.30
Bethesda · Rømersgade 17 · Israels Plads
1362 København K

Dagsorden:

1. Valg af dirigent.
2. Formandens beretning.
3. Kassereren fremlægger revideret regnskab.
4. Indkomne forslag.
5. Fastsættelse af kontingent 2024 – 2025.
6. Valg til bestyrelsen: Henning Ingemann Larsen,
Michael Wagner Christiansen og Torben Juul Hansen.
7. Valg af revisorer; Henrik Jensen og Kim Simonsen.
8. Eventuelt.

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være formanden i hænde senest én måned inden generalforsamlingen

Efter generalforsamlingen arrangeres spising.

Tilmelding senest 22. oktober til:

Henrik Berndt – henrikberndt@hotmail.com

Axel Ernst's legat – anden ansøgningsrunde

I marts måned blev det annonceret, at fire spændende numismatiske projekter var fundet værdige til, at modtage økonomisk støtte fra Advokat Axel Ernst og Frøken Alfrida Ernst's legat i den første ansøgningsrunde (se Numismatisk Rapport nr. 155 og 158).

Nu er anden ansøgningsrunde overstået, og denne gang blev endnu fire ansøgere udvalgt til at modtage støtte:

- Gitte Tarnow Ingvardson, tildeles støtte til udgivelse af bogen "The Hording Vikings - Silverhoards as Economic, Social, Cultural and Symbolic Capital"
- Helle Horsnæs, tildeles støtte til en publicering af Erstedskatten i serien "Publications from the Nation Museum"
- Poul Grinder-Hansen, tildeles støtte til udgivelse af bogen "Krigenes spor", om skattefund fra svenskerkrigene
- Thomas Guntzelnik Poulsen, tildeles støtte til omkostningerne forbundet med oversættelsen af artiklen "Knud den Helliges populære mønt. National Valuta eller offermønt" til engelsk

Disse projekter fik hver tildelt støtte i størrelsesordenen 10.000-110.000 DKK. Endnu engang blev der lagt særligt vægt på projekter der fremstod velovervejede, med realistiske budgetter og tidsplaner.

Den tredje, og desværre sidste, ansøgningsrunde til Axel Ernst's legat har frist den 1. december 2023. Der er som altid ingen krav til temaet i de projekter, der kan ansøges støtte til, udover at de skal berøre dansk numismatik. Bestyrelsen forventer dog, at projekterne er så fremskredne, at såfremt der modtages støtte fra legatet, vil der utvivlsomt stå et færdigt produkt i den nære fremtid.

Det er en unik mulighed, og forhåbentligt vil så mange som muligt sende en ansøgning. Held og lykke.

Ansøgninger og eventuelle spørgsmål kan sendes til forskningschef på Nationalmuseet: Michael Andersen, michael.andersen@natmus.dk – Eller formand for Dansk Numismatisk Forening: Michael Wagner Christensen, formand@numismatik.dk

Axel Ernst. Farvekridtstegning af Erwin Nöbbe, 1926.

Gave fra Peter Berghaus til Den kongelige Mønt- og Medaillesamling.

Foto: Sean Kjærsgaard Weston, Nationalmuseet.

DANSK NUMISMATISK FORENING

Medlemsmøder

Medlemsmøderne med auktioner afholdes onsdage i:

Bethesda

Rømersgade 17, 1362 Kbh K

Auktionseftersyn kl. 18.15 - 19.00

DNF medlemsmøder

Onsdag 27. september

Auktion 591.

Lørdag 28. oktober

Generalforsamling kl. 17.30

– se indkaldelse side 28

Auktion 592.

Efter mødet spisning i nærheden.

Tre retter inkl. vin/øl 325,-

Tilmelding til Henrik Berndt:

henrikberndt@hotmail.com

Onsdag 15. november

Foredrag: Niels Jørgen Jensen,
"Valdemar Sejrs rigsmønt, Hbg. 42b"

Auktion 593.

Onsdag 13. december

Auktion 594.

Julekringle eller lignende.

numismatik.dk

Fraktionsmøder

Fraktionsmøderne afholdes i foreningens bibliotek:

Sønder Boulevard 65, Stuen
København V

MEDALJER

Spisning for moderne, kl. 17.30 kontakt:
preben.nielsen@youmail.dk

Mandag 18. september 2023 kl. 18-20

Italienske renæssance-medaljer.

Vi ser på en samling og taler om det spændende emne.

Mandag 27. november 2023 kl. 18-20

Medaljer designet af Torben Juul Hansen. I kender alle DNF's børsmedaljer. Men hvor mange andre medaljer har Torben på samvittigheden?

ANTIK & MIDDELALDER

Onsdag 11. oktober kl. 19.00

Emne: Baktrien og småstater.

Formand

Michael Wagner Christiansen
60 52 34 81
formand@numismatik.dk

Næstformand

John Lind
20 70 85 78 - til kl. 21.00
webmaster@numismatik.dk

Provinsrepræsentant

Birger Bentsen
20 27 42 73
brevbud@numismatik.dk

Kasserer

Henning Ingemann Larsen
25 33 71 42
kasserer@numismatik.dk
Bankkonto: Den Danske Bank
Reg: 1551 Konto: 3517 556300
MobilePay: 94 27 50.

**Bestyrelsesmedlem
& redaktør af NR**

Torben Juul Hansen
num-rap@numismatik.dk

Sociale Medier

Samuel Flyger
samuel.flyger@numismatik.dk

Bestyrelsesmedlem

René Villadsen
40 56 89 06

Bestyrelsesmedlem

Mads Smedman
40 36 16 84

Bestyrelsesmedlem

Henrik Berndt
henrikberndt@hotmail.com

DNF-kalenderen**September**

27. Onsdag: Auktion 591.

Oktober

28. Lørdag:
Generalforsamling kl. 17.30
– se også side 28

Auktion 592.

Efter mødet spisning i nærheden.
Tre retter inkl. vin/øl 325,-
Tilmelding til Henrik Berndt:
henrikberndt@hotmail.com

November

15. Onsdag Auktion 593.

December

13. Onsdag: Auktion 594.
Og nu med Julekringle.

Brevbud

**Brevbud afgives bedst og
lettet på vores hjemmeside:
numismatik.dk**

Brevbud afgives bedst i god tid,
så er du sikker på at få en
kvittering med dine rigtige bud.

BEMÆRK:
**Der lukkes for budgivning
kl. 20.00 dagen før auktion**

Your Treasures are in Good Hands with us

- Over 35 years of experience and expertise
- More than 10,000 clients worldwide
- Top quality color printed catalogues
- International customer care:
Phone +49 541 9620-20

Yearly 4 internationally recognized
auctions for coins and medals
with remarkable hammer prices!

Profit from our experience of more than 130 successful auctions –
consign your coins and medals! More information: www.kuenker.com

Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG
Gutenbergstraße 23 · 49076 Osnabrück · Germany
Phone +49 541 9620-20 · Fax +49 541 9620-222
www.kuenker.com · service@kuenker.com
Located in: Berlin, Munich, Osnabrueck

